

5. V kapitole *Prehľad tvorenia ženských priezvisk* doplnil sa bod o tvorení ženských priezvisk od cudzích mužských priezvisk zakončených na tzv. nemé *e* typu *Wilde* [vájld] – *Wildová* [vajldová].

6. Vo výkladovej časti Pravidiel slovenského pravopisu doplnili sa niektoré ilustračné príklady.

7. V časti *Pravopisný a gramatický slovník* doplnili sa viaceré, najmä nové slová (spolu vyše 400 slov).

8. V časti *Zoznam obcí na Slovensku* doplnili sa názvy obcí, ktoré sa administratívne osamostatnili po roku 1997, a niektoré názvy dnes už administratívne nesamostatných obcí, pri ktorých používajú v jazykovej praxi isté problémy.

9. V tomto vydaní Pravidiel slovenského pravopisu sa odstránili korektorské a tlačové chyby, ktoré zostali v predchádzajúcom vydaní a ktoré sa zistili pri jeho používaní.

Všetky spomínané úpravy a doplnenia sa vykonali na základe pozorného sledovania písomných jazykových prejavov rozhodujúcej časti jazykovej praxe a dôkladného posúdenia nadobudnutých poznatkov v pravopisnej komisii.

PREDHOVOR K 1. VYDANIU PRAVIDIEL SLOVENSKÉHO PRAVOPISU

1. Pravidlá slovenského pravopisu (PSP) majú na Slovensku už vyše polstoročnú tradíciu a vo verejnosti platia ako jazyková príručka s najvyššou spoločenskou váhou. Je to podmienené najmä tým, že za každými PSP stála autorita najvyššej národnej, resp. vedeckej inštitúcie, akou v tridsiatych a štyridsiatych rokoch bola Matica slovenská a teraz je Slovenská akadémia vied, ako aj tým, že PSP od začiatku boli výsledkom kodifikačného úsilia väčšieho kolektívu jazykovedcov a zainteresovaných kultúrnych pracovníkov.

Najviacším zmyslom PSP ako jazykovej príručky s kodifikačnou platnosťou je na základe zásad slovenskej pravopisnej sústavy podať sústavný opis písomných, resp. grafických prostriedkov, ktorými sa zachytáva primárna ústna, resp. hlásková podoba spisovnej slovenčiny a tvorí sa písomný prejav. Pri vydaní PSP sa však u nás utvorila tradícia, že okrem vlastnej pravopisnej problematiky sa do PSP zahrňali aj výklady o vybratých jazykových javoch, najmä o tých, pri ktorých sa v dorozumievacej praxi ukazovali isté ťažkosti. Doterajšie PSP zachytávali aj niektoré oblasti slovenského hláskoslovía a výslovnosti, skloňovania, tvorenia slov a skladby.

1.1. Vývin jazyka a ustavične rastúce úlohy spoločnosti, ktorá používa jazyk ako svoj základný dorozumievací nástroj, spôsobujú, že pravopisné pravidlá treba primerane prispôbovať stavu jazyka a novým spoločenským potrebám. Jazykovedci zisťujú, ktoré pravopisné pravidlá alebo poučky už nezodpovedajú dosiahnutej úrovni vývinu jazyka a spoločnosti, a na základe súčasného stavu poznania formulujú nové, primeranejšie pravidlá alebo poučky. Aktuálna je i potreba pravopisnú sústavu zjednodušať a robiť ju čo najprístupnejšou. Tieto ciele, ako aj nová situácia v príprave a skladbe kodifikačných príručiek spisovnej slovenčiny viedli slovenských jazykovedcov k rozhodnutiu pripraviť a vydať nové PSP:

1.2. PSP doteraz vyšli vo viacerých spracovaniach. Prvé PSP ako výsledok práce pravopisnej komisie Matice slovenskej pod vedením prof. Václava Vážneho vyšli r. 1931 starostlivosťou Matice slovenskej. Boli poznačené vtedajšou teóriou jednotného československého národa a československého jazyka. Kodifikačné zásahy do spisovnej slovenčiny v duchu tejto teórie sa podarilo odstrániť v nových PSP z r. 1940. V novej spoločensko-politickej situácii po r. 1945 boli pripravené nové PSP. Vyšli r. 1953 v Slovenskej akadémii vied ako výsledok čiastkovej reformy slovenskej pravopisnej sústavy a kodifikačnej úpravy niektorých javov spisovnej slovenčiny. Bol to koncepcne premyslený a spoločens-